

Çılgın Anne, Usta Yazar Zeynep Cemali

Zeynep Cemali, Crazy Mother and Great Author

Aydın İleri*

Öz

Çocuk kitapları yazarı Zeynep Cemali'nin vefatı nedeniyle kısa yaşam öyküsü aktarılmakta, anısına düzenlenen törenden izlenimler paylaşılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Zeynep Cemali; çocuk kitapları

Abstract

The brief biography of Zeynep Cemali, the author of children's books, is conveyed and impressions from the commemoration ceremony held following her death are shared.

Keywords: Zeynep Cemali; juvenile books

26 Kasım 2009 tarihinde yaşama veda eden, öyküleriyle yürekleri ısıtan yazar Zeynep Cemali, 7 Ocak 2010 Perşembe, akşamı saat 18.00'de Pera Müzesi'nde başlayan, ailesi, yazar, çizer, yayıncı, kütüphaneci, öğretmen dostlarının ve çok sayıda okurunun

*Kütüphaneci-Yayıncı. e-posta: aydinileri@gmail.com

katıldığı geniş katılımlı bir etkinlikte anıldı. Etkinliğin ayrıntılarına girmeden sevgili yazarımızı kısaca tanıyalım.

Yazar Zeynep Cemali 1950’de İstanbul’da doğdu. El sanatları, halı ve kilim ticareti yapan babasıyla birlikte Anadolu’yu dolaştı. Babasının sık sık yinelediği “yaşamak öğrenmektir” deyişi yaşamını büyük ölçüde yönlendirdi. Yazdığı ilk öyküler 1991’de *Kumbara*, *Türkiye Çocuk* ve *Buğday* gibi çocuk dergileriyle *Vitamin Çocuk Gazetesi*’nde (Almanya) yayımlandı. Günışığı Kitaplığı tarafından 1999 yılında yayımlanan ilk kitabı “*Ben, Çınar Ağacı ve Pufböreği*” ve “*Gül Sokağı’nın Dikenleri*” yle güçlü bir öykü anlatıcısı olduğunu kanıtlayan yazar, “*Patenli Kız*” ve “*Ballı Çörek Kafeteryası*” gibi romanlarında, geçmişi öykülerle kurgulayarak farklı bir edebi tat yaratmayı başardı. Cemali, hastalığı nedeniyle yaşama veda ettiği 26 Kasım 2009’a dek oğluyla birlikte İstanbul’da yaşıyordu.

“Çılgın Anne” Usta Yazar, Zeynep Cemali’yi Dostları, Sevenleri Unutmadı...

Profesyonelce hazırlanan görsel sunumlar, hiç takılmadan işleyen bir program akışı, Pera Müzesi gibi nezih bir mekânın seçilişi, özenle hazırlanan Zeynep Cemali Anı Kitabı, Günışığı Kitaplığı’nın kusursuz ev sahipliği anmaya konuşmacı ve dinleyici olarak katılar hüzün ve vefa ile sarmalanmış unutulmaz, etkileyici bir akşam yaşadı.

Açılışı ve programın sunumunu etkinliğin ev sahibi yayıncı, yazar Mine Soysal gerçekleştirdi. Etkinliğin her anında sesi titriyordu, kolay değildi, 11 yıllık yol arkadaşını Zeynep’ini kaybetmişti. Programda parça parça yaptığı konuşmalarda Zeynep Cemali için “59 yıllık kısa ömründe çok sevdi, çok sevildi... Yaşamının son on yılında yazdığı kitaplarla çocukları, insanları mutlu etti. Kimsenin arkasından konuşmadı. Kimseyi incitmedi. Kimseyi üzmedi. O sadece dünyayı, insanları, edebiyatı, çocukları düşündü ve en çok da çocukları düşündü. O gerçek bir yazardı. Neşelenen, yaşamdaki o umudu yakalamayı bilen bir insandı. Tanıklık etmekten mutluluk duyduğum yazarlık hayatında çevresi güneşli, bahar kokusu hâkimdi” diyerek duygu ve düşüncelerini paylaştı. “*Ben, Çınar Ağacı ve Puf Böreği*”, “*Gül Sokağı’nın Dikenleri*”, “*Güzelce’de Bir Kaçak, Memo*”, “*Patenli Kız*”, “*Çılgın Babam*”, “*Ballı Çörek Kafeteryası*”, “*Öykü Öykü Gezen Kedi*” adlı kitaplarıyla çocukların beğenisini kazanan Zeynep Cemali’nin hastaneye yatmadan hemen önce sekizinci kitabı “*Ankaralı*” yı tamamladığını, çok kısa bir süre sonra kitabın okurlarıyla buluşacağını müjdeledi.

Okurlarının Gözünden Zeynep Cemali konulu bölümde Özel MEF İlköğretim Okulu Öğrencileri Alara, Alp, Elif, Emil, İpek ve Mina sinevizyon sunumları eşliğinde Zeynep Cemali'nin eserlerini irdeleyerek ve sahneden pasajlar okuyarak interaktif bir çalışma sergilediler. Katılımcılar arasında bulunan yazar, öğretmen ve diğer dostları ile oğlunun paylaşım dolu ifadeleri ise kısaca şöyleydi;

Yazar Gülten Dayıoğlu: Zeynep Cemali için yaptığı konuşmanın başında gerçekleşen anma akşamının *“hem bir örnek hem de bir öncülük olacaktır”* diyerek Günışığı Kitaplığına teşekkür etti. Konuşmasına. *“ Kendisiyle hiç konuşma fırsatı olmadığını fuarlarda ve imza günlerinde gelip geçerken el salları selamlardık birbirimize. Kitaplarını izliyordum ilk günden bu yana ve içim çok rahattı gelecekte yeni kuşaklara biz geçip gittikten sonrada titizlikle hizmet verecek bir yazarımız daha var diye düşünüyordum, ama ne yazık ki o erken terk etti koşuyu. Beni asıl etkileyen onun yaşama bakışıydı. Kendisini ben yaşama bir arı gözüyle bakan bir yazar olarak değerlendirdim. Her zamanda öyle bakacağım ona ve eserlerine. O kadar çok değişik yanlardan ele almış ki yaşamı sıradan insanların hiç dönüp ilgi duymayacağı o kadar basit yalın konuları dahi kuyumcu ustalığı ile işleyip yontarak içinin ışığını sunmuş bize, bu beni çok etkiledi. Pişmiş bir insan. Hayatı kitaplardan ya da başkalarının anlatmasıyla değil yaşayarak öğrenmiş öğrendiklerini de çok güzel özümsemiş. Bütün bunları zihin ve gönül laboratuvarında işleyerek öyküleri ve romanlarıyla bizlere sunmayı başarmış. O kadar da iddiasız ki, kitaplarında bir komşu ya da bir arkadaşla, otobüste yolculukta tanıştığı biri ile konuşur gibisiniz. Hani ağzından bal akıyor derler ya dilinden benim gözümden Zeynep Cemali böyle bir kimlik oluşturdu kitaplarını son okumamdan sonra... Konuşmasının sonlarına doğru Gülten Dayıoğlu yutkundu, kelimeler boğazına düğümlendi, konuşamadı ama Gülten Dayıoğlu'nun, neşeyle bakan gözleri konuşuyordu, nemi gözümlendi gözler...”* Tüm salonun alkışları eşliğinde sahneden indi.

Yard. Doç.Dr. Necdet Neydim: *“Cemali'yi sadece kitaplarından tanımış ve çözümlemeleri ve tespitleri kitaplar üzerinden gerçekleştirdi. “Dilindeki doğallık öne çıkıyor. Zorlama bir dilcilik kaygısı yok. Özenle yazılan metinler... Dil doğal, yapmacıksız, iletişime açık. Okurunu günlük yaşamım içine götüren, dostane, sevecen bir dille karşılar. Gerçekliğin Samimi bir köprüsü gibidir onun yazdıkları. Hayatın içindeki insanları yazar, köşe başındaki börekçi, sahildeki bir balıkçı, bir kafeteryacı, bir kuyumcu, bir duvarcı ustası, yaşlı bir teyze, dede, nine, hamile bir kadın, sokaktaki çocuklar... Modernin içinde geleneksel, gelenekselin içinde modernini okuruna yaşattığını”* belirtti.

Ayşegül Şen (İlköğretim Türkçe Dersi öğretmeni): “Çocuk Yazınında kendine haklı bir yer edinmiş olan Zeynep Cemali ardında bıraktığı yapıtları ile bugün olduğu gibi yarında çocuklarımızın dünyasına farklı pencereler açmaya, onların düşünmelerini ve sorgulamalarını sağlamaya, onlara kendilerinin ve kendileri dışındaki farklı yaşantıları tanıtmaya devam edecektir...” dedi.

Kerem Aktan (Oğlu): Kerem Aktan çocukluğumda Maltepe’de sık sık gittiğim Maltepe Kitap Kulübünün beş kurucusundan biri, çocukken bize kütüphane hizmeti veren Kerem Ağabey’im Annesi Zeynep Cemali’yi anlatıyor gözleri yaşararak, sesi titreyerek, hüznle, arkasında güzel eserler bırakan annenin çocuğu olma mutluluğuyla ve heyecanıyla aktarıyor duygularını... Gözleri yaşartan konuşmalar yapıyor konuklara Çılgın Annesi’nden ayrılmış, kanadı kırılmış, annesiyle yaşadığı son beş yılın güzelliklerini paylaşıyor, önceki yaşadığı otuz beş yılı gölgeleyen son beş yılı... Mutluluk dolu bir ifadeyle Zeynep Cemali’nin son kitap imzasını anlatıyor;

“Hastanedeyken yaşadığım bir olay var yoğun bakımdayken, ismini okuyup çağırıyorlar, Zeynep Cemali’nin yakını diye. Giriyorum, çıkıyorum. İçeride bir adamcağız daha yatıyor, annemle aynı odada. Çocuğu var. On sekiz, on dokuz yaşlarında genç bir oğlan. Benim yanıma geldi,

-Zeynep Cemali yazar Zeynep Cemali mi ağabey dedi?

-Evet dedim, yazar Zeynep Cemali.

Ertesi gün elinde bir kitap ile geldi. Lime lime olmuş, benim dedi ilk okuduğum kitap, “Güzelce’de Bir Kaçak” ver dedim onu ve annem en son kitabını orada imzaladı...”

Yazar Sevim Ak: Cemali ile gerçekleştiremedikleri Anadolu yolculuğunu ve hemen ardından onun iltifatlar karşısında utana, kızaran Cemali’yi şu sözlerle aktardı; “Kitap fuarlarımda karşılaştığımda –yeni bir kitabını okumuş olurdum o sıralar- çocuk edebiyatı yine bir güzel eser kazandı sayenizde derdim. Kızarır, bozarır, utangaçça gülümser ve sözü değiştirirdi. Önemli bir şey yapmamış edası, yüzünün tüm hatları ile gülümseyişi hep gözümün önünde”.

Emre Çelik (okuru): Cemali ile ilk karşılaşmasını ve onun kitaplarından kopamadığını şu sözlerle dile getirdi; “Sanki büyük bir yazar değilmiş gibi, bana çok yakın biriymiş gibi hissediyorum. Onu bunun için seviyorum. Altı yaşındaydım. Annemle ilk kitap fuarına gidişimizdi. Zeynep Cemali kitaplarını imzalıyordu. Bende “Ben çınar ağacı ve puf böreği” isimli kitabını imzalattım. Kitabın içinde “ekibimi en küçük elemanı, beni eleştirir misin yazmıştı”.

Ayla Çınaroğlu, Mavitay Çocuklarından Mesajı Okudu. “Mavitay Çocuklarından bu anmada iletilmek üzere bir mesaj aldım. Kaç çocuk hayran olduğu yazarı görebilmiş, ona sarılabilmiş ki? Şimdi sizi çok özleyeceğiz. Ama biz sizin güler yüzünüz ile tekrar buluşmak ve sizinle tekrar sohbet edebilmek için bir yer bulduk, **Ballı Çörek Kafeteryası**. Dört gözle bekliyor okuyor olacağız. Kucak dolusu sevgilerle Mavitay Çocukları...”

Süzülmüş Sözcükleriyle, Dost Yüreleriyle Yazar Zeynep Cemali’yi Anmaya gelenlere teşekkür etti Mine Soysal.

Küçük okuru Ayça’nın Anı kitapçığında yer verilen “*Sıcacık bir çörek tadında*” öyküler yazan yazar Cemali’yi **Ballık Çörek Kafeteryasında** çocuklar hep bekliyor olacak...

Cemali, çocuklar için benzersiz kitaplar yazdı, çocuklar tarafından çok sevildi ve çok okundu. Onu okuyarak büyüyecek çocuklar çok şanlı ve çok mutlu olacak.

Babasından ona miras kalan “**yaşamak öğrenmektir**” felsefesini kendine rehber edinerek, 8 Mayıs 1950-26 Kasım 2009 arasında 59 yılı dolu dolu yaşayan, aramızdan zamansızca ayrılan Cemali’nin çocukluk yıllarının geçtiği Kızıltoprak sokakları, kitaplarında yer verdiği çocukluğunun Moda Plajı’nın tahta iskelesindeki ayak izleri, Kurbağlıdere’de bağlı kayıklar, fuarlarda, okullarda, kütüphanelerde söyleşen çocuklar Cemali’yi özliyor...

Seni özleyeceğiz Zeynep Cemali...

